

Σύνοψη των κυριότερων σημείων των παρουσιάσεων

των Χάρη Παπαδόπουλου – Γιώργου Μόσχου και Μαρίας Παγώνη

στην εκδήλωση περί εσωτερικού κανονισμού που οργάνωσε η παιδαγωγική ομάδα

«Το Σκασιαρχείο»

Απρίλιος 2021

- Ο εσωτερικός κανονισμός μπορεί να αποβεί ένα σημαντικό και χρήσιμο κείμενο για τη ζωή ενός σχολείου. Αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο ηθικής και πολιτικής εκπαίδευσης του οποίου τα αποτελέσματα εξαρτώνται από τον τρόπο με τον οποίο θα τον δημιουργήσουμε και θα τον χρησιμοποιήσουμε. Η μορφή του, η λειτουργικότητά του και η ένταξή του σε ένα πλαίσιο συνεργασίας και συμμετοχικής παιδαγωγικής παίζουν μεγάλο ρόλο στον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά θα οικοδομήσουν τις έννοιες του κανόνα, των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, της σχολικής κοινότητας και της δικαιοσύνης που την διέπουν.
- Για να συμβεί αυτό θα πρέπει ο κανονισμός να έχει προκύψει μέσα από μια συμμετοχική διαδικασία που να εμπλέκει όλα τα μέλη της ευρύτερης εκπαιδευτικής κοινότητας (εκπαιδευτικούς – γονείς – παιδιά – βοηθητικό προσωπικό – δήμο/κοινότητα).
- Καθοριστική σημασία έχει η συμμετοχή των παιδιών στη διαμόρφωσή του κανονισμού. Τόσο στο επίπεδο της Α΄ βαθμιας όσο και της Β΄ βαθμιας εκπαίδευσης οι μαθήτριες και οι μαθητές θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν μεταξύ τους τα θέματα που τα απασχολούν σε σχέση με τη ζωή τους στο σχολείο και να εκφράσουν τη γνώμη τους.
- Ο κανονισμός θα πρέπει να αναφέρεται σε ρόλους, υποχρεώσεις και δικαιώματα όλων των μελών της κοινότητας. Θα πρέπει να διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο που ακόμη και στη μορφή του (οπτικά) να είναι αυτό προφανές όπως στον κανονισμό του σχολείου Φρενέ της Λιλ (στήλες με δεσμεύσεις των παιδιών – των γονέων – των εκπαιδευτικών).
- Θα πρέπει να είναι γραμμένος με τρόπο και γλώσσα απλή και κατανοητή από τα παιδιά, όπως στο παράδειγμα του Μανιάειου 6^{ου} δημοτικού σχολείου Καλύμνου.
- Την πρωτοβουλία για τη σύνταξη του κανονισμού εκ των πραγμάτων την έχουν οι εκπαιδευτικοί. Οι γονείς θα πρέπει να κληθούν και να ενθαρρυνθούν να καταθέσουν όχι τις προσωπικές τους απόψεις αλλά τις θέσεις που διαμορφώθηκαν μέσα από συντεταγμένο διάλογο στο πλαίσιο του συλλόγου γονέων. Θα είναι βοηθητικό να τους έχει δοθεί ένα σύντομο κείμενο με τα ζητήματα που θα ρυθμίσει ο κανονισμός και επί των οποίων θα χρειαστεί να έχουν συζητήσει και να εκφράσουν τις απόψεις τους. Το ίδιο ισχύει και για τον εκπρόσωπο του δήμου, που προσκομίζει στη συζήτηση την οπτική της ευρύτερης κοινότητας.

- Ο ιδανικοί θεσμοί για να διαβουλευτούν τα παιδιά και να εκφράσουν τη γνώμη τους είναι το **Συμβούλιο τάξης** (κεντρικός θεσμός στην παιδαγωγική Φρενέ) και, στη συνέχεια, το **Συμβούλιο του σχολείου** (με αντιπροσώπους των τάξεων). Οι συνελεύσεις αυτές των παιδιών αποτελούν συγκεκριμενοποίηση των επιταγών των άρθρων 12 και 15 της Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού που αναφέρονται στην έκφραση γνώμης και τη δυνατότητα του συνέρχεσθαι. Το σχολείο οφείλει να οργανώνει και να διευκολύνει τη λειτουργία τέτοιων θεσμών – και αυτό πρέπει να αναφέρεται ρητά, παρότι είναι αυτονόητο, στον κανονισμό.
- Η έγκριση του κανονισμού θα γίνει στο Σχολικό Συμβούλιο, μετά από συζήτηση στη βάση ενός κειμένου που θα πρέπει να έχουν νωρίτερα στα χέρια τους όλες οι συμμετέχουσες/συμμετέχοντες.
- Για να είναι παραγωγική και λειτουργική η συμμετοχική συνεργατική δημιουργία του εσωτερικού κανονισμού χρήσιμο θα είναι να συσταθεί μια μικρή ομάδα εκπαιδευτικών που να σκεφτεί και να δρομολογήσει την όλη διαδικασία, προτείνοντας διαστάσεις του κανονισμού που χρειάζονται συζήτηση από τους γονείς και τα παιδιά.
- Όταν ο κανονισμός εγκριθεί είναι πολύ σημαντικό να παρουσιαστεί και να συζητηθεί με τα παιδιά μέσα στις τάξεις. Και φυσικά να παρουσιάζεται στους γονείς των παιδιών της Α΄ τάξης στην αρχή της χρονιάς.
- Ο κανονισμός δεν είναι η Βίβλος. Μπορεί και πρέπει να αναθεωρείται τακτικά.